

6.3.2014

Dnro 217/4/13

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Mirja Tamminen

TIEDON ANTAMINEN ASIANOSAISELLE ASIAKIRJAN SISÄLLÖSTÄ ENNEN SEN JULKISEKSI TULEMISTA

1 KANTELU

A arvosteli 14.1.2013 oikeusasiamiehelle osoittamassaan kirjeessä Suomen riistakeskuksen menettelyä sen antaessa tiedon metsästyslain 41 a §:n mukaisesta poikkeuslupapäätöksestä tiedotusvälineille.

A oli toiminut kahden metsästysseuran valtuuttamana poikkeusluvan hakijana. Hän kertoi, että Suomen riistakeskus oli antanut hakemukseen annetun kielteisen päätöksen tiedotusvälineille ennen kuin hän oli saanut tiedon päätöksestä. A katsoi joutuneensa ”huonoon valoon”, koska hän ei ollut pystynyt vastaamaan toimittajien kysymyksiin päätöksen sisällöstä näiden otettua yhteyttä. Postitse toimitettu päätös oli saapunut A:lle vuorokausi myöhemmin.

2 SELVITYS

- - -

3 RATKAISU

Suomen riistakeskus kertoi selvityksessään, että sen päätös oli ollut poikkeuslupapäätös metsästyslain 41 a §:n mukaisesta poikkeamisesta suden rauhoituksesta. Poikkeuslupapäätös oli tehty tilanteessa, jossa Satakunnan alueella ja koko valtakunnassa oli kohdistunut erittäin huomattava yleinen mielenkiinto susiasioihin. Tämän johdosta myös tiedotusvälineiden edustajat, jotka olivat muuta kautta saaneet tietää hakemuksen olevan käsittelyssä, olivat tiedustelleet hakemuksen käsittelyvaihetta ja mahdollista päätöstä useaan otteeseen Suomen riistakeskuksesta.

Selvityksen mukaan tiedotusvälineiden asiaan kohdistaman huomattavan mielenkiinnon ja aktiivisuuden johdosta Suomen riistakeskus oli tiedottanut tehdyn päätöksen pääpiirteittäisestä sisällöstä mediatiedotteella heti päätöksen valmistuttua. Tiedotus oli tehty tasapuolisen ja ennen kaikkea asianmukaisen informaation jakamiseksi aiheesta, jonka oli arvioitu herättävän huomattavaa mielenkiintoa niin tiedotusvälineiden parissa kuin yleisesti.

Suomen riistakeskus kertoi, että tiedotteen antamisesta päätettäessä oli otettu huomioon julkisuuslain 6 §:n 1 momentin 8 kohta. Sen mukaan viranomaisen laatima asiakirja tulee julkiseksi, jollei asiakirjan julkisuudesta taikka salassapidosta tai muusta tietojen saantia koskevasta rajoituksesta julkisuuslaissa tai muussa laissa säädetä, kun päätös on allekirjoitettu tai sitä vastaavalla tavalla varmennettu.

Selvityksen mukaan Suomen riistakeskuksessa oli siirrytty lisäksi menettelyyn, jossa suurpetoja koskevat poikkeuslupapäätökset tulevat riistakeskuksen internetsivuille julkisesti nähtäviksi automaattisesti heti päätösten valmistuttua. Internetsivuilla olevissa päätöksissä eivät näy hakijan tai muutkaan henkilö- ja yhteystiedot. Myöskään Suomen riistakeskuksen tässä tapauksessa antaman mediatiedotteen yhteydessä ei ollut tuotu julki hakijan henkilö- tai yhteystietoja, vaan ne olivat tulleet tiedotusvälineiden tietoon muuta kautta.

Suomen riistakeskus totesi, että sen toiminta kantelun kohteena olevassa tapauksessa ei todennäköisesti kaikilta osin vastannut julkisuuslain 6 §:n 3 momenttiin ja kyseiseen lakiin liittyvän hallituksen esityksen perusteluihin kirjattuja periaatteita päätösten antamisesta tiedoksi asianosaiselle.

Julkisuuslain 6 §:n 3 momentin mukaan jos asiassa annetaan toimitusasiakirja tai muu asiakirja, viranomaisen on huolehdittava mahdollisuuksiensa mukaan tarvittaessa siitä, että asianosainen voi saada asiakirjan sisällöstä tiedon ennen sen julkiseksi tuleamista.

Totean, että tällaisen ennakkotiedon antamisen tarkoituksena on yleisesti varmistaa, että asianosainen saa tiedon häntä koskevasta ratkaisusta suoraan viranomaiselta eikä esimerkiksi tiedotusvälineiden kautta. Ennakkotieto on annettava tarvittaessa tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Erityisen tärkeää ennakkotiedon turvaaminen on yleistä mielenkiintoa herättävissä asioissa ja silloin, kun tiedotusvälineen edustaja on ennakkoon pyytänyt ratkaisua heti, kun se on allekirjoitettu ja siten tullut julkiseksi.

Saadun selvityksen mukaan tiedotusvälineiden edustajat olivat tiedustelleet asian vireillä ollessa hakemuksen käsittelyvaihetta ja mahdollista päätöstä. Suomen riistakeskus oli tiedottanut tehdyn päätöksen pääpiirteittäisestä sisällöstä mediatiedotteella heti päätöksen valmistuttua.

Suomen riistakeskus on edistänyt julkisuuslain 20 §:n mukaisesti toimintansa avoimuutta tiedottamalla poikkeuslupapäätöksestä. Tiedottaessaan toiminnastaan viranomaisen tulee tarvittaessa ottaa huomioon asianosaisen oikeus saada ennakkotieto asiakirjasta. Tässä tapauksessa asiaan kohdistuneen tiedotusvälineiden mielenkiinnon huomioon ottaen Suomen riistakeskuksen mielestäni olisi tullut huolehtia siitä, että poikkeusluvan hakijoiden edustaja olisi saanut tiedon päätöksen sisällöstä ennen sen julkiseksi tuleamista.

Suomen riistakeskus pahoitteli selvityksessään tilannetta, jossa kantelija oli poikkeusluvan valtuutettuna hakijana joutunut sanomansa mukaiseen kiusalliseen tilanteeseen tiedotusvälineiden suuntaan. Suomen riistakeskuksen mukaan sen toimihenkilöille annettuja ohjeistuksia oli tapauksen johdosta täsmennetty julkisuuslain 6 §:n 3 momentin ja sen perustelujen mukaiseksi.

Asia ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että saatan edellä esittämäni käsityksen ennakkotiedon antamisesta Suomen riistakeskuksen tietoon.